

Új Zenei Újság 2011. május 8.

A Concerto Budapest hangversenye, Ránki Fülöp - zongora, Massányi Viktor - ének, vez. Keller András

Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem, 2011. április 29.

Kovács Sándor kritikája

Annyira jónak találtam a Concerto Budapest legutóbbi hangversenyét, hogy kissé keserű szájjal ballagtam hazafelé. Megpróbálom röviden indokolni a furcsa paradoxont. Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a Postás zenekar. Kezdetben félamatőr, vagy tán egészen az. Békésen elbazseválgattak.

Csajkovszkij ötödikjének finaléjában harsogtak a rezek, ahogy a csövön kifér -- a diadalmas fortissimo jótékonyan leplezte az együttjáték szeplőit. Minden esetre zúgott a taps utána. Aztán teltek- múltak az évek, nevet váltottak, egyszer, kétszer, nem tudom, hányszor. Szponzoruk is akadt a kapitalista világban.

Egy darabig. Mert elkövetkezett a pillanat, amikor lazán odébbállt (ha jók az információim). Hiába: nehéz idők, s a kapitalizmus farkastörvényei. És most itt a Concerto Budapest, az egykori Postás jogutódja, amely korábban elképzelhetetlen színvonalon muzsikál. Jobban, ezt lelkiismeret-furdalás nélkül ki merem jelenteni, mint harminc-negyven esztendeje az akkori élvonalbeli zenekarok. Cserébe a pusztá létéért kell küzdenie napról napra.

Egy zenekar, amelyik egyetlen, élő előadáson szinte elkerülhetetlen megingástól eltekintve virtuózan, magával ragadóan el tudja játszani Stravinsky Tavaszi áldozatát... Körbekacagtam volna, ha valaki a diákkoromban azt állítja, a Postásokkal szeretné hallani a Sacre du printemps-t. Holott ma ez a valóság. Fantasztikus fagotszóló az elején, micsoda lágy tónus, micsoda muzikalitás! Fegyelmezett vonóskar, megbízható rezek, eleven ritmusok, átgondolt hangzásarányok. Mi kell még? És ez az együttes, Keller András együttese kortárs muzsikát is rendszeresen műsorára tűz. Most éppen Eötvös Péter Monológjait.

Az időközben világhírűvé vált és szerencsére nálunk is előadott Három nővér c. Csehov-opera előtanulmányának tekinthető darabot. Úgy szólaltatták meg, mintha mi sem volna természetesebb – pedig tudjuk, kortárs zenével szemben mindmáig bőven akad ellenérzés a zenekari muzikusok (és a közönség) köreiben. Nem állítom, hogy a publikum veresre tapsolta a tenyerét, de azt igen, hogy a túlnyomó többség minimum érdekesnek érezte a művet, s kifejezte háláját azért, hogy megismerhette. Eötvös után, még az első féldőben pedig Sosztakovics második zongoraversenye hangzott el. Mintaszerű, igényes műsor.

Nyoma sincs benne rosszízű populizmusnak - ugyanakkor nem publikumriasztó. Mert a Stravinsky-darab ma már elég népszerű hallgatnivaló. Sosztakovics versenyműve pedig kifejezetten könnyed zene.

1957-ben, fia, az akkor 19 éves Maxim diplomakoncertjére írta a komponista. Nem tartozik a világrengető opuszok közé (maga Sosztakovics sem tartotta életműve kiemelkedő alkotásának), de friss, szórakoztató, lassú tételében már-már a rachmanyinovi romantikáig merészkedő kompozíció. Egy elképesztő tudású Mester jókedvében (tegyük hozzá: ritka jókedvében) papírra vetett muzsikája.

Az Eötvös-darabban XY énekelte a falsett-szólót (a Három nővér egyik különlegessége, hogy a női szolamokat férfi énekesek éneklék). Szép hangon, jól. Talán hatásosabb is lehetett volna a

produkció, ha a közönség követhette volna a szöveget (nem tudom, létezett-e kézbeadott ismertető, nekem minden esetre nem jutott és a szomszédoknál sem láttam).

A Sosztakovics -koncert zongoraszólamát Ránki Fülöp játszotta. 16 éves (hárommal fiatalabb, mint Maxim volt a premieren). Kiváló pianista (volt honnan örökölni a képességeket). Billentése perfekt, minden egyes hangja él, nincsenek lukak a futamokban. A lassútétel költészetével sem maradt adósunk. Nem kell hozzá Ulrika kristálygömbje, hogy megjósoljam, fényes karrier előtt áll.

Visszatérve a keserű szájízre: tudom, ma semmire sincs pénz (márminthogy semmi értelmesre, mert felesleges ostobaságokra megy az, számolatlanul - nem nevezek meg példákat, még demagógiával vádolhatnának). Tény, túl sok a zenekar Budapesten. Az utóbbi évtizedekben egyre-másra alakultak, néha meggondolatlanul. A kíméletlen verseny bizonyos értelemben meghozta a gyümölcsét: egyesek előre menekültek, komoly és áldozatos munkába kezdtek, immár érzékelhető eredménnyel. És a jövőjük enyhén szólva borongós. Kósza javaslatom sincs a megoldásra.

Csak egyet tudok: a Concerto Budapestet megbocsáthatatlan vétek volna cserbenhagyni.

MR3-Bartók Rádió - Új Zenei Újság, 2011. május 8.
<http://www.mr3-bartok.hu/content/view/13519/39/>